

Meddelande om genomförande och förenkling

Klimat- och näringslivsdepartementet

Dokumentbeteckning

COM(2025) 47

Celexnummer 52025DC0047

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén. Ett enklare och snabbare Europa: Meddelande om genomförande och förenkling

Sammanfattning

Den 11 februari 2025 presenterade Europeiska kommissionen sitt meddelande om genomförande och förenkling. Syftet med meddelandet är att presentera en vision för en genomförande- och förenklingsagenda som leder till snabba och synliga förbättringar för människor och företag.

För att uppnå ett snabbare och mer fullständigt införlivande av EU-lagstiftning i nationell rätt i medlemsstaterna kommer kommissionen att ta fram genomförandestrategier, mallar och färdplaner.

Kommissionen har satt ett nytt mål för minskning av administrativ börda med 25 procent för alla företag och 35 procent för små och medelstora företag de kommande åren.

För att ytterligare prioritera förenkling kommer ett antal Omnibuspaket att antas under året.

Kommissionen avser att genomföra konsekvensutredningar i större utsträckning på delegerade- och genomförande akter.

För att minska rapporteringsbördan kommer kommissionen även att integrera principerna digitalt som standard och en-uppgift-en-gångprincipen.

Kommissionen uppmanar Europaparlamentet och rådet att införa processer och tillföra resurser för att utreda konsekvenserna av betydande ändringar, vilket syftar till att många lagstiftningsförslag förändras under förhandlingarna och att konsekvenser av substantiella ändringar som regel inte utreds.

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande om genomförande och förenkling och den tydliga ambitionen att minska företagens regelbörda och förbättra EU-lagstiftning. Förenkling inklusive regelförenkling är en central del i konkurrenskraftsarbetet som kan förbättra förutsättningarna för en starkare tillväxt och ökad innovationsförmåga, och är fortsatt högt prioriterat av regeringen. Företagens regelbörda, både administrativa- och fullgörande kostnader måste minska.

1. Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

På EU-nivå har frågan om bättre lagstiftning och förenkling fått allt större plats. Den 29 januari 2025 presenterade kommissionen ett meddelande om en konkurrenskraftskompass för EU, som lägger fram en plan för hur EU:s konkurrenskraft ska stärkas.

Företagens regelbörda utmålas som en bromskloss mot EU:s konkurrenskraft och kommissionen utlovar ett ambitiöst arbete för att råda bot på detta.

Samtidigt som kommissionens arbetsprogram för 2025 presenterades den 12 februari 2025 lade kommissionen fram ett meddelande om genomförande och förenkling.

Den 21 mars 2025 beslutade Europeiska rådet om rådslutsatser för bland annat kommissionens meddelande om genomförande och förenkling. Rådet uppmanar, med hänvisning till meddelandet, kommissionen och dess medlagstiftare att arbeta för att nå målet med att reducera administrativ börda med minst 25 procent och 35 procent för små och medelstora företag. Kommissionen uppmanas att fortsätta sin översyn och stresstest av EU-lagstiftningen för att förenkla och konsolidera existerande lagstiftning. Medlagstiftarna uppmanas prioritera omnibuspaketen som presenterades 26

februari 2025. Rådet efterfrågar förenklingsinitiativ på områdena utfasning av fossila bränslen, säkerhet och försvar. Rådet uppmanar vidare kommissionen och dess medlagstiftare att följa principer om bättre lagstiftning genom hela lagstiftningsprocessen, att undvika överreglering och introduktion av nya administrativa bördor, särskilt för små och medelstora företag.

Avslutningsvis uppmanar rådet i sina slutsatser till insatser på alla nivåer för att säkerställa ett tydligt, enkelt, smart och innovationsvänligt regelverk och att drastiskt reducera administrativa, regulativa och rapporteringsbördor utan att underminera förutsägbarhet, policymål, höga standarder och den inre marknadens integritet.

1.2 Förslagets innehåll

1.2.1 Se till att EU:s politik ger resultat

Kommissionen avser att samarbeta närmare med medlemsstaterna och berörda parter samt att vidta snabba och beslutsamma verkställighetsåtgärder.

För att uppnå ett snabbare och mer fullständigt införlivande av EU-lagstiftning i nationell rätt i medlemsstaterna kommer kommissionen ta fram strategier, mallar och färdplaner för genomförande av lagstiftning. Om brister i genomförandet och tillämpningen av EU-lagstiftningen kvarstår kommer åtgärderna för att uppnå efterlevnad påskyndas, t.ex. genom dialog med medlemsstaten, sektorsspecifika mekanismer för övervakning och förebyggande samt problemlösningsverktyg. Om detta inte löser problematiken kommer överträdelseförfaranden att vara nödvändiga.

Varje kommissionär har getts ett uppdrag att hålla genomförandedialoger med intressenter två gånger per år, för att få input kring hur EU-lagstiftning uppfattas och förslag på förenklingsområden.

1.2.2 Göra Europa enklare och snabbare

För att omsätta kommissionens nya satsning i konkreta åtgärder kommer flera verktyg att användas, exempelvis nya mål för minskning av administrativ börda med 25 procent för alla företag och 35 procent för små och medelstora företag de kommande åren.

För att prioritera förenkling kommer ett antal så kallade *Omnibuspaket* att antas under året. Omnibuspaket är en förenklingsmetod där en eller flera EU-lagstiftningar öppnas upp för omförhandling i vissa delar med syftet att förenkla. Dessa omfattar långtgående förenkling gällande hållbarhetsrapportering och hållbarhetstaxonomi, förenkling av investeringar, avskaffandet av papperskrav för bland annat små, medelstora och s.k. midcap-företag, ett digitalt paket samt förenkling av den gemensamma jordbrukspolitiken. Även en översyn av kemikalielagstiftningen Reach planeras.

Kommissionen kommer att identifiera förenklingsmöjligheter i befintlig EU-lagstiftning genom så kallade stresstester. Dessa kommer sedan att konkretiseras i åtgärder i kommissionens kommande arbetsprogram.

1.2.3 Förbättra hur vi skapar nya regler

För att ta itu med de utmaningar som små och medelstora bolag ställs inför när det gäller att starta och utöka sin verksamhet i EU har kommissionen definierat ett behov av en ny strategi för lagstiftningsprocessen. Denna strategi inkluderar förstärkta kontroller av konsekvenserna för små och medelstora företag och konkurrenskraften, så kallad *konkurrenskraftskontroll*. I konkurrenskraftskontrollen beaktas fyra centrala aspekter: kostnads- och priskonkurrenskraft, internationell konkurrenskraft, innovationsförmåga och inverkan på små och medelstora företags konkurrenskraft.

Strategin kommer även innebära granskning av delegerade- och genomförande akter. När kommissionen måste välja mellan olika handlingsalternativ och det finns betydande konsekvenser som inte beaktades vid utarbetandet av kommissionens förslag till grundläggande rättsakt, kommer konsekvenserna av delegerade- och genomförande akter att utredas.

För att säkerställa en god kvalitet av initiativ avser kommissionen att även integrera ett smart och digitalt förhållningssätt i utformningen av EU-lagstiftningen. Detta omfattar även att de rättsliga och praktiska aspekterna av genomförandet ingår i samråden med berörda partner och konsekvensbedömningar där så är lämpligt. Kommissionen kommer även genomföra strategier anpassade för digitalisering, regulatoriska sandlådor, främjande av gränsöverskridande interoperabilitet, e-plattformar och återanvändning av befintliga uppgifter.

För att minska rapporteringsbördan kommer kommissionen även att integrera principerna digitalt som standard och engångsprincipen i partnerskap med berörda myndigheter och organ. Kommissionen kommer även att presentera en enkel metod för att bedöma konsekvenserna av betydande ändringar, som kan användas av rådet och parlamentet. Metoden kommer läggas fram för samråd under andra kvartalet år 2025.

1.2.4 Vägen framåt: partnerskap och gemensamt ansvar

Kommissionen uppmanar till starkt engagemang och samarbete från sina medlagstiftare för att kunna genomföra den ambitiösa förenklingsagendan som presenterats.

Varje kommissionär kommer att lägga fram en årlig lägesrapport om genomförande och efterlevnad som också utvärderar de genomförda dialogerna med intressenter, stresstester och konkurrenskraftskontroller.

Kommissionen uppmanar Europaparlamentet och rådet att införa processer och tillföra resurser för att utreda konsekvenserna av betydande ändringar. Åtagandet finns redan i det interinstitutionella avtalet men sker inte i praktiken. Kommissionen är beredd att samarbeta nära med parlamentet och rådet i detta syfte, bland annat genom att förnya det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Meddelandet utgör inte bindande lagstiftning och har därför ingen omedelbar effekt på gällande svenska regelverk.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

Kommissionens meddelande har inga omedelbara budgetära effekter nationellt eller på EU-nivå, eftersom det inte utgör bindande lagstiftning.

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen bedriver en offensiv förenklingsagenda och förenklingspolitiken är en viktig del i att stärka konkurrenskraften hos svenska företag. Regeringen hade därför ett starkt fokus på förenkling under EU-ordförandeskapet 2023 och drev då aktivt frågan om enklare regler, minskad regelbörda och mer ändamålsenliga konsekvensutredningar på EU-nivå. Det är därför särskilt välkommet att kommissionen nu så tydligt fokuserar på dessa frågor och regeringen välkomnar därmed också meddelandet om genomförande och förenkling.

Regeringen ser också positivt på att kommissionen gått från ord till handling och lagt fram konkreta förenklingsförslag. Regeringen ser fram emot hur förhandlingarna i varje enskild rättsakt kan bidra till att förenkla för svenska företag och därmed stärka deras konkurrenskraft. Ett centralt ingångsvärde är att regeringen vill se verkliga förenklingar.

Förenkling inklusive regelförenkling är en central del i konkurrenskraftsarbetet som kan förbättra förutsättningarna för en starkare tillväxt och ökad innovationsförmåga, och är fortsatt högt prioriterat av regeringen. Det ska vara enkelt att starta, driva och utveckla företag i Sverige, därmed måste företagens regelbörda, både administrativa- och fullgörande kostnader minskas. Företagen behöver kunna fokusera på sina kärnverksamheter. Fokus för regelförenklingsarbetet bör vara de sammantagna regelbördorna och de mest verkningsfulla åtgärderna. Svenska och europeiska företag behöver ett ändamålsenligt, proportionerligt och enkelt regelverk för att inte hamna efter i konkurrensen med företag utanför EU. Regeringen verkar också för minskad detaljreglering och att värna utrymmet för social dialog.

Regeringen delar kommissionens prioritering av implementeringsfrågor och ansatsen att genomförande måste ske mer samordnat för att undvika fragmentering och genomförande över miniminivå. Hur det unionsrättsliga regelverket utformas och sedan genomförs i svensk rätt har stor betydelse för berörda företags regelbördor, administrativa kostnader och andra fullgörandekostnader. Regeringen anser att det är viktigt att de gemensamma reglerna utformas på så sätt att de svarar mot den inre marknadens näringslivs-

och handelsfrämjande syfte. Regeringen har tidigare uttryckt att genomförande i svensk rätt över miniminivån i EU-regleringen ska undvikas (se bland annat BP 2023 Uo 24 s. 46). Regeringen har inrättat ett Implementeringsråd som bistår regeringen med analyser av vilka effekter EU-rättsakter kan få för svenska företag. Regeringen kommer fortsätta verka för att genomförande av EU-lagstiftning i svensk rätt inte går utöver miniminivå och därmed inte medför onödigt regelbörda för svenska företag.

I Sverige har vi många ambitiösa företag som ligger i framkant i anpassning till EU-lagstiftning som kan komma att bli föremål för kommissionens förenklingsinitiativ. Regeringens mål är att det ska vara lätt att göra rätt, oavsett hur långt man kommit i anpassningen.

Regeringen verkar för ändamålsenlig och proportionerlig rapporteringsbörda, speciellt för små och medelstora företag då de är särskilt sårbara för nya och ändrade regler. I den förenklingsgiv som kommissionen inlett är det särskilt viktigt att se till att rapporteringskrav inte dupliceras och att de av lagstiftaren avsedda företagen får bära kostnaderna för rapporteringskraven. Mindre företag ska inte få bära regelkostnader som inte är avsedda för dem. Detta gäller oavsett vilken förenklingsmetod som används eller förenklingsåtgärd som avses. Regeringen drev redan under Sveriges ordförandeskap år 2023 frågan om att utförligt analysera och bedöma de kumulativa effekterna av olika EU-regler samt att minska de administrativa kostnaderna.

Regeringen välkomnar kommissionens förslag med digitalt som standard och en-uppgift-en-gångprincipen för rapporteringskrav. Att som företag kunna hantera ärenden och lämna uppgifter digitalt sparar tid vilket gör att företag i stället kan fokusera på sina kärnverksamheter. Regeringen verkar för att företagen ska lämna en uppgift en gång och till ett ställe.

Regeringen anser avslutningsvis att det finns viktiga synergier mellan områdena förenkling och inre marknad. Regler som är enhetliga, förutsägbara och tydliga gör att den administrativa bördan minskar och gynnar även den inre marknaden. Regeringen anser att det i dag inte finns ett tillräckligt stort fokus på hur regelverket på den inre marknaden tillämpas och efterlevs. Tillämpning och efterlevnad bör gå hand i hand med arbetet för regelförenkling och regelförbättring.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

I samband med att kommissionen presenterade meddelandet och efterföljande diskussion i rådsarbetsgruppen för bättre lagstiftning välkomnades meddelandet av samtliga medlemsstater som tog ordet. Medlemsstaternas ståndpunkter i detalj är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Meddelandet har inte remitterats.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Ej tillämpligt. Kommissionens meddelande avser en första färdplan som endast informerar om kommande politiska strategier och åtgärder.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Ej tillämpligt. Kommissionens meddelande avser en första färdplan som endast informerar om kommande politiska strategier och åtgärder.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Meddelandet och omnibusansatsen togs upp till en policydiskussion i Konkurrenskraftsrådet 12 mars.

Meddelandet utgjorde grund för diskussion och rådsslutsatser vid möte i Europeiska rådet 20-21 mars.

4.2 Fackuttryck och termer